

بررسی وضع بیماری مالاریا در دهه ۷۰-۱۳۶۰ در استان زنجان

دکتر علی عطائیان^۱، حبیب‌اله پایکاری^۱، دکتر عباسعلی نوریان^۱
دکتر محمد اسماعیل نظرنیا^۲، سید حسین حسینی^۲، جلال شهیدی^۲، مظفر رائی^۳

خلاصه

به منظور بررسی وضع مالاریا در منطقه غیرآندمیک استان زنجان و پیش‌بینی خطرات بهداشتی ناشی از پلاسمودیمهای انسانی که ناشی از مهاجرت مهاجرین افغانی آلوده به انگل مالاریا و مسافرت عده‌ای از ساکنین بومی استان به مناطق آندمیک بیماری در جنوب و جنوب شرقی ایران است، یک مطالعه گذشته‌نگر (Retrospective) با همکاری مرکز بهداشت سازمان منطقه‌ای بهداشت و درمان استان زنجان به عمل آمد. در این مطالعه پرونده ۶۳۶ بیمار مبتلا به مالاریا که از آغاز سال ۱۳۷۰ در مرکز بهداشت استان زنجان بایگانی شده بود، مورد بررسی قرار گرفت.

۴۴ نفر از بیماران ایرانی و ۵۹۲ نفر افغانی بودند. گسترشهای تهیه شده از خون محیطی پس از رنگ‌آمیزی با گیمسا (Giemsa) در زیر میکروسکوپ تشخیص داده شده بودند. موارد مثبت بیماری شامل ۳۳ مورد مالاریای فالسی پاروم (Falciparum malaria)، ۵۹۸ مورد مالاریای ویواکس (Vivax malaria)، ۴ مورد مالاریای میکس (Mix malaria) و در یک مورد نوع انگل گزارش نشده است.

با توجه به وجود بعضی از ناقلین بیماری مالاریا در منطقه و ورود و تردد آزادانه افغانیهای آلوده به مالاریا در سطح استان، خطر انتقال و انتشار بیماری در منطقه افزایش یافته و می‌تواند اثر سوئی بر روی بهداشت مردم داشته باشد. با توجه به اینکه پس از ۷۰ سال تجربه، تحقیق و مبارزه بر علیه مالاریا در ایران هنوز این بیماری یک مسئله درجه یک بهداشتی مناطق جنوبی کشور می‌باشد، لذا کنترل بیماری و درمان بیماران از طریق برنامه‌ریزی صحیح متکی به یافته‌های جدید علمی از اهمیت خاصی برخوردار است.

(مجله دانشگاه علوم پزشکی زنجان - سال اول - شماره ۲ - صفحات ۱۱-۶)

۱- دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی زنجان - گروه انگل‌شناسی

۲- مرکز بهداشت سازمان منطقه‌ای بهداشت و درمان استان زنجان

۳- دانشجوی کاردانی رشته علوم آزمایشگاهی